

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกของนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวก และเปรียบเทียบความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวก และกลุ่มเปรียบเทียบที่ไม่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวก ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง 1 สัปดาห์ และระยะติดตามประเมินผล หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามในทั้งสองกลุ่ม ซึ่งมีการดำเนินการจัดกิจกรรมโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มทดลอง จำนวนทั้งสิ้น 5 กิจกรรม กิจกรรมละ 1 สัปดาห์ ซึ่งในการศึกษานี้กลุ่มทดลอง มีจำนวน 30 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ มีจำนวน 30 คน ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มทดลอง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 15 คน และเพศหญิง 15 คน มีอายุ ส่วนใหญ่อยู่ที่ 13 ปี และผลการเรียน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2.00 – 3.00 รายได้จากผู้ปกครองในวัน ส่วนใหญ่ได้รับรายได้จากผู้ปกครอง อยู่ระหว่าง 50 – 100 บาท ส่วนสถานภาพสมรสของบิดามารดา ส่วนใหญ่ มีสถานภาพหย่าร้างและหม้าย การพักอาศัยของนักเรียน ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา

2. ผลของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกของกลุ่มทดลอง

หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ กับ ก่อนทดลอง

กลุ่มทดลอง หลังจากได้รับโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในพฤติกรรมทางเพศ หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเอาใจใส่ ด้านคุณลักษณะของเพศ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต พบว่า

กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกรายด้าน ในด้านความเอาใจใส่ คุณลักษณะของเพศ สัมพันธภาพระหว่างเพศ การสร้างเป้าหมายชีวิต และผลโดยรวม เพิ่มขึ้นจากก่อนทดลอง ส่วนด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศไม่แตกต่างจากก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value } 0.05$

3. ผลของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกของกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ กับ ก่อนทดลอง

กลุ่มทดลอง หลังจากได้รับ โปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในพฤติกรรมทางเพศ หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเอาใจใส่ ด้านคุณลักษณะของเพศ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต พบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกรายด้าน ในด้านความเอาใจใส่ ด้านคุณลักษณะของเพศ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต และผลโดยรวม ลดลงจากก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value } 0.05$

4. ผลของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกของกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ กับ หลังทดลอง 1 สัปดาห์

กลุ่มทดลอง หลังจากได้รับ โปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในพฤติกรรมทางเพศ ในระยะติดตามผล หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเอาใจใส่ ด้านคุณลักษณะของเพศ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต พบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกรายด้าน ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต ไม่แตกต่างจากหลังทดลอง 1 สัปดาห์ ส่วนด้านคุณลักษณะของเพศ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ และผลโดยรวมแตกต่างจากหลังการทดลอง 1 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value } 0.05$

5. ผลต่างของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ กับ ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ

ผลต่างของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ กับ ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ หลังกลุ่มทดลอง ได้รับโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกต่อพฤติกรรมทางเพศ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเอาใจใส่ ด้านคุณลักษณะของเพศ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต พบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก

ในด้านความเอาใจใส่ คุณลักษณะของเพศ สัมพันธภาพระหว่างเพศ การสร้างเป้าหมายชีวิต เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก ไม่แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ และผลโดยรวม กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value } 0.05$

6. ผลต่างของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก หลังการทดลอง 4 สัปดาห์กับ ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ

ผลต่างของระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ กับ ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ หลังกลุ่มทดลอง ได้รับโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกต่อพฤติกรรมทางเพศ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเอาใจใส่ ด้านคุณลักษณะของเพศ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต พบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกในด้าน ด้านความเอาใจใส่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ และด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนด้านคุณลักษณะของเพศ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก ไม่แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ และผลโดยรวม กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value } 0.05$

7. ผลต่างของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก หลังการทดลอง 4 สัปดาห์กับ หลังทดลอง 1 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ

ผลต่างของระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ กับ หลังทดลอง 1 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ หลังกลุ่มทดลอง ได้รับโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกต่อพฤติกรรมทางเพศ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเอาใจใส่ ด้านคุณลักษณะของเพศ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต พบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกในด้านความเอาใจใส่ ด้านคุณลักษณะของเพศ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต และผลโดยรวม ไม่แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value } 0.05$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องผลของ โปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกต่อพฤติกรรมทางเพศของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เพื่อส่งเสริมความตั้งใจในการกระทำ พฤติกรรมทางเพศเชิงบวก มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลของโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในพฤติกรรมทางเพศ ด้านความเอาใจใส่

หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม ทางเพศเชิงบวก ด้านความเอาใจใส่ เพิ่มขึ้นจากก่อนทดลอง และเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญยิ่ง แสดงว่า โปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกมีส่วนทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลอง มีความเอาใจใส่ในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับพัฒนาของตนเองและเพื่อน รวมทั้งเกิดความ ตระหนักในความรับผิดชอบในการกระทำที่ส่งผลเสียในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งกลุ่มทดลองได้รับการ ถ่ายทอดความรู้ ผ่านการบรรยาย การศึกษาใบความรู้ เกี่ยวกับพัฒนาการวัยรุ่นและฝึกความ เข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม ด้วยการดัด ฝึกแยกแยะพัฒนาการวัยรุ่น รวมทั้งฝึกกระบวนการกลุ่ม ร่วมกับการระดมสมอง ในการร่วมมือ กันประเมินสถานการณ์ปัญหาพัฒนาการของวัยรุ่นที่ถูกล้อเลียน โดยมีการฝึกทักษะการประเมิน ความรู้สึก และการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ผ่านการแสดงออกทั้งทางกายและวาจา ด้วย วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งจากการสังเกตตลอดระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมนักเรียนได้ให้ ความสนใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเมื่อเสร็จกิจกรรมด้านความเอาใจใส่ในแต่ละส่วน กลุ่มทดลองจะทำการนำเสนอผลการดำเนินกิจกรรม และร่วมกันอภิปรายผล และในขั้นสรุปผู้วิจัย จะทวนซ้ำผลการจัดกิจกรรมให้กลุ่มทดลองเกิดความตระหนักในด้านความเอาใจใส่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งให้กำลังใจกับกลุ่มทดลองในการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น จึงทำให้กลุ่มทดลองมีความ ตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมด้านความเอาใจใส่เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของ จิตราภรณ์ ทองกรวด (2555) ที่ทำการศึกษาและพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น ที่พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ก่อนและหลังการเข้าร่วมกลุ่มสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

ส่วนในระยะติดตามผล หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ความ ตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก ด้านความเอาใจใส่ ไม่แตกต่างจากก่อนทดลอง และ ไม่แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่า การดำเนินโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกใน ด้านความเอาใจใส่ กลุ่มทดลองมีความคงทนของความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก แต่เนื่องจากการเว้นระยะการติดตามผลความคงทนของความตั้งใจดังกล่าวมีระยะเวลานาน ประกอบกับหากกลุ่มทดลองได้รับการรับรู้ข่าวสารและสื่อต่าง ๆ ที่อาจไม่เหมาะสม ในระยะเวลา

ดังกล่าว อาจมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลในการลดลงของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุปรียา จรทะผา (2555) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตในการตั้งครกไม่พึงประสงค์ในพฤติกรรมป้องกันการตั้งครกในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง แบบสองกลุ่มวัดสามครั้ง ก่อนทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ผลการศึกษา พบว่า หลังการทดลองทันที กลุ่มทดลองมีความตระหนักและการกระทำในการป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนทดลอง และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 และหลังติดตามผล กลุ่มทดลองมีความตระหนักและการกระทำในการป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักเรียนยังคงอยู่ไม่ต่างกับหลังทดลองทันที และยังคงอยู่มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

2. ผลของโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในพฤติกรรมทางเพศ ด้านคุณลักษณะทางเพศ

หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก ด้านคุณลักษณะทางเพศ เพิ่มขึ้นจากก่อนทดลอง และเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญยิ่ง แสดงว่า โปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกมีส่วนทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลอง เกิดความตั้งใจที่จะกระทำคุณลักษณะทางเพศ การแสดงบทบาทของสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี ตามหลักประเพณี วัฒนธรรมไทย ซึ่งนักเรียนกลุ่มทดลองได้รับการถ่ายทอดความรู้ผ่านการบรรยาย และการศึกษาใบความรู้คุณลักษณะของสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี รวมทั้งร่วมกันระดมสมองคัดเลือกคุณลักษณะของสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีลงในตารางการกำหนดคุณลักษณะของสุภาพบุรุษแสนดี สุภาพสตรีแสนงาม จากนั้นกลุ่มทดลองทำการนำเสนอ และร่วมอภิปรายข้อดีของการเป็นสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรี หลังดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยกล่าวสรุปผลดีของการกระทำตามคุณลักษณะของสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี รวมทั้งแจกสมุดพกให้กลับกลุ่มทดลองเพื่อเขียนคุณลักษณะของตนเองที่กระทำตนตามคุณลักษณะของสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เพื่อนำยื่นให้นักเรียนเกิดความตระหนัก จึงทำให้กลุ่มทดลองมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมด้านคุณลักษณะเพศเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ แสนทวี และพรณี บัญชรหัตถกิจ (2554) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีการดำเนินกิจกรรม “สุภาพบุรุษคนดี สุภาพสตรีในฝัน” เพื่อสร้างความคาดหวังในผลลัพธ์ของการกระทำการวางตัวและการแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม ที่พบว่า

หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความคาดหวังในผลลัพธ์จากการมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ เพิ่มขึ้นจากก่อนทดลอง

ส่วนในระยะติดตามผล หลังการทดลอง 4 สัปดาห์กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก ด้านคุณลักษณะทางเพศ แตกต่างจากก่อนทดลอง แต่ไม่แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่า การดำเนินโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในด้านคุณลักษณะเพศ กลุ่มทดลองไม่มีความคงทนของความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก อาจเนื่องจากการเว้นระยะการติดตามผลความคงทนของความตั้งใจดังกล่าวมีระยะเวลานาน ประกอบกับหากกลุ่มทดลองได้รับการรับรู้ข่าวสารและสื่อต่าง ๆ ที่อาจไม่เหมาะสม ในระยะเวลาดังกล่าว อาจมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลในการลดลงของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชยุต หิรัญรักษ์ (2555) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันโรคเอดส์ที่มีในพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า หลังทดลองทันที และหลังติดตามผล นักเรียนมีการกระทำในการป้องกันโรคเอดส์เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.001 และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.003 และที่ 0.004 ตามลำดับ แต่หลังติดตามผลกับหลังทดลองทันทีกลุ่มทดลองมีการกระทำไม่แตกต่างกัน

3. ผลของโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในพฤติกรรมทางเพศ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ

หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ กลุ่มทดลองมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศเพิ่มขึ้นจากก่อนทดลอง และเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง แสดงว่า โปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกมีส่วนทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองเกิดความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกในการคบเพื่อนต่างเพศ การวางตัวในเพื่อนต่างเพศที่เหมาะสม ซึ่งกลุ่มทดลองได้รับการถ่ายทอดความรู้ ผ่านการบรรยาย และการศึกษาใบความรู้เรื่องการวางตัวและการคบเพื่อนต่างเพศที่เหมาะสม ร่วมกันระดมสมอง วิเคราะห์สถานการณ์ของตัวละครในการวางตัวในการคบเพื่อนต่างเพศ ผ่านเรื่องย่อ แล้วร่วมกันอภิปรายผล จากนั้นผู้วิจัยทำการทวนซ้ำความเข้าใจด้วยการให้กลุ่มทดลองเล่นเกมจับคู่ “ระยะห่าง การวางตัวที่ปลอดภัย” เพื่อเน้นย้ำให้กลุ่มทดลองเข้าใจถึงความสำคัญของการวางตัวที่เหมาะสม จึงทำให้กลุ่มทดลองมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริลักษณ์ บัญชาศักดิ์ (2552) ที่ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง

แบบสองกลุ่ม วัดสองครั้ง ก่อนและหลังทดลอง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง ภายหลังจากที่ได้เข้าร่วม โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์การคู่อักระหว่างเพศ และการไปเที่ยวสถานเริงรมย์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองที่มีความตั้งใจทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อย และมากกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ส่วนในระยะติดตามผล หลังการทดลอง 4 สัปดาห์กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ แตกต่างจากก่อนทดลอง และไม่ได้แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่า การดำเนินโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ กลุ่มทดลองไม่มีความคงทนของความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก อาจเนื่องจากการเว้นระยะการติดตามผลความคงทนของความตั้งใจดังกล่าวมีระยะเวลานาน ประกอบกับเมื่อกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของวัยรุ่น และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม บวกกับการรับรู้ข่าวสารและสื่อต่าง ๆ ที่อาจไม่เหมาะสม และในระยะเวลาดังกล่าว อาจมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลในการลดลงของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชยุต หิรัญรักษ์ (2555) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันโรคเอดส์ที่มีในพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า หลังทดลองทันที และหลังติดตามผล นักเรียนมีการกระทำในการป้องกันโรคเอดส์เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.001 และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.003 และที่ 0.004 ตามลำดับ แต่หลังติดตามผลกับหลังทดลองทันทีกลุ่มทดลองมีการกระทำไม่แตกต่างกัน

4. ผลของโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในพฤติกรรมทางเพศ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ กลุ่มทดลองมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ได้แตกต่างจากก่อนทดลอง และไม่ได้แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งจากการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างเชื่อมั่นด้วยตนเองผ่านสถานการณ์เมื่อถูกชักชวนให้มีพฤติกรรมเสี่ยง และทำการแสดงบทบาทสมมติ มีการวัดผลเปอร์เซ็นต์ความมั่นใจในการฝึกทักษะปฏิเสธผ่านสถานการณ์ที่ได้รับก่อนหลังทดลอง จากข้อสังเกตพบว่านักเรียนที่มีบุคลิกเรียบร้อย ไม่ค่อยกล้าแสดงออกจะให้เปอร์เซ็นต์ความมั่นใจ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมลดลงจากก่อนเข้าร่วมกิจกรรม มีความเป็นไปได้ว่านักเรียนอาจยังไม่มี

ประสบการณ์ในการปฏิเสธเมื่อตกอยู่สถานการณ์เช่นที่ได้รับมาก่อน จึงอาจเป็นสถานการณ์ที่ยากจนทำให้ขาดความมั่นใจและทำให้เกิดเชื่อมั่นในตนเองลดลง

ส่วนในระยะติดตามผล หลังการทดลอง 4 สัปดาห์กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก ไม่แตกต่างจากก่อนทดลอง และไม่แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่า การดำเนินโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กลุ่มทดลองไม่มีความคงทนของความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก อาจเนื่องจากการเว้นระยะการติดตามผลความคงทนของความตั้งใจดังกล่าวมีระยะเวลานาน ประกอบกับเมื่อกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของวัยรุ่น และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมบวกกับการรับรู้ข่าวสารและสื่อต่างๆ ที่อาจไม่เหมาะสม และในระบะเวลาดังกล่าว อาจมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลในการลดลงของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชยุด หิรัญรักษ์ (2555) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันโรคเอดส์ที่มีในพฤติกรรมป้องกันการโรคเอดส์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า หลังทดลองทันที และหลังติดตามผล นักเรียนมีการกระทำในการป้องกันโรคเอดส์เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.001 และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.003 และที่ 0.004 ตามลำดับ แต่หลังติดตามผลกับหลังทดลองทันที กลุ่มทดลองมีการกระทำไม่แตกต่างกัน

5. ผลของโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในพฤติกรรมทางเพศ ด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต

หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ กลุ่มทดลองมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก ด้านการสร้างเป้าหมายชีวิตเพิ่มขึ้นจากก่อนทดลอง และเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง แสดงว่า โปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกมีส่วนทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความตั้งใจในการวางแผนเป้าหมายชีวิต สามารถวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตที่วางแผนไว้ ซึ่งกลุ่มทดลองได้รับการถ่ายทอดความรู้ ผ่านการบรรยาย และการศึกษาใบความรู้เรื่องการวางแผนเป้าหมายชีวิต ฝึกกระบวนการวางแผนชีวิตให้กับตนเอง และร่วมกันระดมสมองคิดวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่ขัดขวางการไปสู่เป้าหมายชีวิตตามสถานการณ์ที่ได้รับ ผู้วิจัยและกลุ่มทดลองร่วมกันอภิปรายผล และสรุปข้อดีของการวางแผนเป้าหมายชีวิต เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนเกิดความตั้งใจในการวางแผนเป้าหมายชีวิต จึงทำให้กลุ่มทดลองมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม ด้านการสร้างเป้าหมายชีวิตเพิ่มขึ้น

ส่วนในระยะติดตามผล หลังการทดลอง 4 สัปดาห์กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก ด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต ไม่แตกต่างจากก่อนทดลอง และ

ไม่แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต กลุ่มทดลองมีความคงทนของความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก อาจเนื่องจากการเว้นระยะการติดตามผลความคงทนของความตั้งใจดังกล่าวมีระยะเวลานาน ประกอบกับเมื่อกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีความสนใจที่หลากหลายอยู่ในวัยอยากเรียนรู้จึงทำให้เป้าหมายในชีวิตอาจไม่มีความชัดเจน อาจมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลในการลดลงของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุปรียา จรทะผา (2555) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตในการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง แบบสองกลุ่มวัดสามครั้ง ก่อนทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ผลการศึกษา พบว่า หลังการทดลองทันที กลุ่มทดลองมีความตระหนักและการกระทำในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนทดลอง และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 และหลังติดตามผล กลุ่มทดลองมีความตระหนักและการกระทำในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนยังคงอยู่ไม่ต่างกับหลังทดลองทันที และยังคงอยู่มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

6. ผลของโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในพฤติกรรมทางเพศ โดยรวม ทั้ง 5 ด้าน

หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ กลุ่มทดลองมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกโดยรวม เพิ่มขึ้นจากก่อนทดลอง และเพิ่มขึ้นมากกว่าเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญยิ่ง แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกมีผลในความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม สอดคล้องกับ Lerner และคณะ (2005) ที่พบว่า การนำหลักการ 5 Cs ของแนวคิดการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมกับเด็กประถมศึกษาตอนปลายนั้น ผลแสดงให้เห็นว่าเด็กมีพฤติกรรมเสี่ยงลดลง นอกจากนี้ผลในระยะยาว ยังพบว่า การนำหลักการ 5 Cs มาใช้กับเด็กประถมศึกษาตอนปลาย สามารถทำนายนายการมีส่วนร่วมของเยาวชนและการลดลงของพฤติกรรมเสี่ยง ส่วนในระยะสั้นสามารถใช้แนวคิดดังกล่าวมาปรับปรุงคุณภาพโปรแกรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และดึงดูดความสนใจของเยาวชน

ส่วนในระยะติดตามผล หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวก โดยรวมแตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกไม่มีผลในความคงทนของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกในระยะเวลาการติดตามผลหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ อาจเป็นไปได้ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวขาดการกระตุ้นเพื่อเสริมสร้างความตั้งใจในกลุ่มทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gavin และคณะ (2010) ที่พบว่า ผลของการศึกษาโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกต่อการอนามัยเจริญ

พันธ์ และการส่งเสริมพฤติกรรมทางเพศในกลุ่มวัยรุ่น ที่ทำการศึกษาในบริบทที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ครอบคลุมการศึกษากลุ่มวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี ทำการศึกษาวิจัยแบบทดลอง และกึ่งทดลอง ผลของโปรแกรมอยู่ในระดับปานกลางและดี โดยผลของโปรแกรมมากกว่าร้อยละ 50 มีประสิทธิภาพ มีการเชื่อมโยงครอบคลุมการส่งเสริมสังคม ความสามารถทางความคิด สังคม และอารมณ์ ความคาดหวังในอนาคต และการตัดสินใจด้วยตนเองของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลของโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกที่มีผลในพฤติกรรมทางเพศ สามารถส่งเสริมความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมได้ในระยะสั้นในด้านความเอาใจใส่ ด้านคุณลักษณะทางเพศ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ ด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต และผลของโปรแกรมโดยภาพรวม จึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมทางเพศ การจัดการเรียนด้านการส่งเสริมสุขภาพทางเพศและการเพิ่มทักษะชีวิตในกลุ่มวัยรุ่น ส่วนในด้านการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งผลของการดำเนินกิจกรรมไม่มีความแตกต่างกัน ควรมีการปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับการฝึกทักษะเพิ่มมากขึ้น และมีการขยายเวลาการดำเนินกิจกรรมในด้านนี้ เนื่องจากการสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มทดลอง จำเป็นต้องมีการได้รับประสบการณ์และการเสริมทักษะอย่างเพียงพอ ส่วนความคงทนของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม โปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวก มีความคงทนของพฤติกรรมภายในกลุ่มแต่ละระหว่างกลุ่มไม่แตกต่างกัน จึงควรเพิ่มการกระตุ้นเตือนเพื่อให้เกิดการคงอยู่ของความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการประยุกต์ใช้โปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกในพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เพื่อส่งเสริมความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมทางเพศเชิงบวกในกลุ่มทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความตั้งใจเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง จึงควรจัดให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์ใช้โปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกแก่นักเรียนในด้านความเอาใจใส่ ด้านคุณลักษณะ ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพศ และด้านการสร้างเป้าหมายชีวิต และปรับโปรแกรมให้เหมาะสม สอดคล้องตามพัฒนาการของวัยรุ่น เพื่อให้นักเรียนมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกที่มีผลในพฤติกรรมทางเพศไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มนักเรียน ที่อยู่ในบริบทของพื้นที่อื่น เพื่อเปรียบเทียบผลของการส่งเสริมความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมต่อไป

2.2 ควรขยายเวลาการศึกษาโปรแกรมการพัฒนาวัยรุ่นเชิงบวกที่มีผลในพฤติกรรมทางเพศ และมีการกระตุ้นเตือนระดับความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความคงอยู่ของระดับความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมต่อไป

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University